

Ta dekret, ki razpravlja vprašanje, kateri trgovci smejo prodajati črevlje in škornje, slove tako le: „Vsled mnogih vprašanj, če imajo in kateri trgovci imajo pravico prodajati črevlje in škornje, v katerem oziru se dosedaj po raznih pokrajinah ni postopalo po enakih načelih, ter tudi vsled mnogih pritožeb črevljarjev pa trgovcev je njegovo Veličanstvo blagovolilo potrditi z Najvišim odlokom z dne 23. junija 1818. l. načelo, katero je postavila visoka kupčijska dvorna komisija in ki slove: Črevlje in škornje kot predmet spekulativne trgovine in kot blago, ki je dovoljeno v prometu, je sicer dopuščeno prodajati tistim trgovcem, ki imajo posebne trgovske pravice, pa le, če spadajo črevlji in škornje res med tisto blago, za katero imajo pravico, in potemtakem smejo tudi galanterijski trgovci prodajati le svilnate in vezene, nikakor pa ne tudi usnjenih črevljev, toda onim trgovcem, ki imajo splošne trgovske pravice ter smejo, kakor prodajalci meševitega blaga zunaj glavnih mest, prodajati vse dovoljene reči, ni moči prepovedati prodajati črevljev in škorenj ravno tako ne, kakor jim ni zabranjena trgovina z rokavicami, klobuki, strugarskimi in pozamentirskimi izdelki itd. Ta dekret priznava torej pravico, prodajati črevlje in škornje, le takim trgovcem, ki imajo posebno dotično trgovinsko pravico ali splošne trgovinske pravice ter smejo, kakor prodajalci meševitega blaga, prodajati vse dovoljene izdelke.

Odsek meni, da ne smejo niti trgovci z drobnim in norimberškim blagom niti trgovci s pozamentirskim blagom prodajati črevljev in škorenj na podlogi svojih trgovskih pravic. Kar se tiče prodaje z usnjem obšitih in s podplati podšitih črevljev iz sukna, klobučine ali druge tvarine, osnovana je po mislih zbornice tudi ta pritožba črevljarjev.

Nasproti pa se odseku trgovina s klobučinastimi obuvali, ki niso obšita z usnjem niti nimajo usnjenih podplato, in tudi trgovina s copatami ne vidi vtikanje v obrtne pravice črevljarjev, ker niso črevljarski izdelki.

Odsek zatorej predlaga: Častita zbornica naj se izjavi do mestnega magistrata v omenjenem smislu. — Predlog je bil vzprejet.

VI. Gospod zbornični svetnik Jarnej Žitnik poroča o vprašanji, ki ga je spročila neka obrtniška oblast, če smejo kramarji in trgovci s pozamentirskim in modnim blagom prodajati moške klobuke iz klobučine. Ker po mnenji odsekovem taki klobuki ne spadajo med modno blago, še sedaj merodajni dvorni dekret z dne 20. februarja 1822. l. klobukov iz klobučine ne prišteva med blago, s kojim smejo kramarji tržiti, in ker klobuki iz klobučine nič vkupnega nimajo s pozamentirskim blagom, predlaga poročevalec po kratkem utemeljevanji: Zbornica naj se v omenjenem smislu izjavi. — Predlog je bil vzprejet.

VII. Gospod zbornični svetnik Fran Omersa poroča, da je Graška zbornica prosila, da bi zbornica njeno peticijo za hitro izvedbo reforme krošnjarskega zakona pri-

poročala pri visokem c. kr. trgovinskem ministerstvu. Ta peticija se je predložila zato, ker se vedno bolj širi krošnjarstvo ter dela veliko konkurenco stalni trgovini, vsled česar je tudi mnogo pritožeb. Želja, da se kmalu izvede reforma krošnjarskega zakona, je toliko bolj opravičena, ker se je nadejati, da bode času primerna preosnova tega zakona pomagala zoper sedaj razširjeno krošjarstvo.

Zaradi teh okoliščin predlaga odsek: Častita zbornica naj priporoča peticijo Graške zbornice. — Predlog je bil vzprejet.

Dopisi.

Iz Ljubljane, dne 4. avgusta 1891. (*Pojasnila k mojemu kandidovanju.*) Predobro sem poznan v najširših krogih in to tudi preko deželnih mej, da bi mi mogla škoditi obrekovanja in natolcevanja, ki se širijo proti meni, zato na nja ne odgovarjam. Potrebno se mi pa zdi dati čast. volilcem nastopna pojasnila. V pričetku letošnje pomladi, ko sem pričel kandidovati, bil sem pri župniku na Gorenjskem, ki se je izrazil, da skoraj gotovo ne bodem imel nasprotstva, k večjemu „večnega mladoslovenskega kandidata obrtne družbe“. Vže čez nekaj dni mi je pa pisal ta gospod, da so se gorenjski gg. duhovni zedinili za veleč. g. vikarja Kalana, ki bode konservativno reč bolje zastopal nego rajni dr. Poklukar. Ob tistem času in pred ljubljanskimi mestnimi volitvami pisal je odličen ljubljanski duhovnik župniku na Gorenjsko, da morajo biti proti meni. Vže takrat sem zvedel, da bode proti moji kandidaturi nekdo porabil vsa sredstva, da uteši svoje sovražstvo do mene in ki ji ne bo nobeno sredstvo pre-slabo, da mi škodi. Iz tega vzroka odločno zanikam, da bi izvor tu nadalje popisanih dejanj podtikal kaki politični stranki ali kakemu gospodu duhovniku; vse gre na rovaš te osebe. Odslej naprej do konci junija agitovalo se je za veleč. g. Kalana, a vendar se je tudi ob enem od njegovih agitatorjev prigovarjal „takozvanemu mladoslovenskemu kandidatu“, da naj kandiduje. Ta je past spoznal, in ni se ujel. Doslej ni bilo pravega sredstva proti meni agitovati, niti moja mladost ne, ker sem skoraj enake starosti z veleč. gosp. Kalanom. A prišle so mestne volitve ljubljanske in ž njimi dobra prilika razvpiti me za veri nevarnega. Seveda, saj se v javnosti niti ve, kako je bilo z mojo volitvijo. Jaz se nisem nikomur ponujal, še manj pa vsiljeval, dasi sta me obe stranki navorili naj kandidujem.

Pa pustimo ljubljanske volitve. Konci junija so veleč. gospoda vikarja Kalana kandidaturo opustili, iskali so i drugega kandidata ter 24. junija pridobilo po dolgem, celi popoldan trajajočem prigovarjanji veleč. gospoda župnika Mesarja. Nasprotniki moji so postavili za kandidata imenovanega gospoda župnika zato,

ker so domnevali, da ž njim mene takoj onemogočijo in me prisilijo odstopiti. Pokladali so največo važnost na okolščino, da sem ravno jaz tisti, ki sem največ slavil g. župnika Mesarja, in da ne bodem imel poguma proti njemu delati na način, ki je pri nas žalibog običajen pri volitvah. Dotičniki se pa sploh motijo o meni; naj bi bil moj protikandidat ta ali oni, predobro sem vzgojen, da bi najmanjšo besedico črnil o njegovem privatnem ali stanovskem življenju, in ko mi je neki odlični moj nasprotnik hotel škodovati na ugledu pri kmetskem narodu s tem, da je ljudstvu trdil mojo nesposobnost, maščeval sem se nad njim, da sem prosil gospoda z Dunaja poprijeti inicijativo, da se pripoznajo njegove zasluge. Ker nisem odstopil, pričelo se je na nezaslišan način delati proti meni, in sedaj se kaže name: Glejte mladega moža, ki si upa iti proti zaslužnemu možu, kojega je ravnokar še sam slavil. Odkritosrčno rečem, da se za druga obrekovanja niti ne zmenim, a to zavijanje me je zbolelo, kajti, ako bi bila reč res taka, potem bi bilo postopanje moje toliko perfidno, da bi se vsak pošten človek moral sramovati moje družbe. Ta zadeva je edini vzrok, da pišem to pojasnilo ter je pošiljam v svet. Ne jaz sem protikandidat gospodu župniku, ki kandidujem vže prav od začetka, ampak gospod župnik je od 24. junija zaradi mene proti meni postavljen, in dobro je znano, da bi on nikdar ne kandidoval, da bi mene ne bilo, saj se javno priznava, da je on edin mogoč proti meni. Gospoda župnika so postavili za protikandidata, ker so našli orožje proti moji izvolitvi v tem, kar se je lepega vršilo med njim in menoj v teku osmih let. Oni dobro vedo, da si smem skoraj vse zasluge prisvajati, da je ime vrlega moža poznano tudi preko Bohinjskih mej, zaradi tega imena postavili so ga za kandidata proti tistemu, ki je od nekaj poznal njegove zasluge in jih vedno poudarjal, in to ljude, ki so mi opetovano očitali, da delam z gospodom župnikom Mesarjem nezaslužen vrišč. Prav nič mi ne greni gospoda župnika ukrep, kandidovati proti meni, spomina na najino občevanje v zadnjih osmih letih, ker predobro vem, da gospod župnik, prisiljen k temu v sedanjih njegovih razmerah, ni spoznal, čemu so ga rabili, pač pa pade vse ono, kar se je hotelo poniževalnega zaradi gospoda župnika na me zvrniti, v polni meri na tiste, ki so rabili z namenom in vedoma najino razmerje, da bi uničili mene. Jaz sem pa sam šel k veleč. gospodu župniku Mesarju, in on mi je zatrdil, da volitev ne bode imela nobenih posledic za najino osebno razmerje.

Končal sem s tem prav za prav pojasnila sveja, a dolžnost imam Gorenjcem odpreti oči, kako se dela proti meni in kakšni so moji nasprotniki. Moje delovanje v mojih javnih službah je tako, da sem si pridobil ne le na Kranjskem, ampak tudi zunaj deželnih mej tako priznanje, s kakeršnim se ne more ponašati ni eden mojih nasprotnikov. Ni ga človeka na svetu, ki bi mi smel odrekati skromen delež na zaslugi, da je kranjska

kmetijska družba tako ogromno napredovala, da sta se čut in potreba za kmetijski napredek med Slovenci toliko mogočno vzbudila. In glejte Gorenjci! sedaj pišejo v časnike, ki so merodajnim krogom na Dunaj pristopni, z namenom, da bi me denuncirali in obrekovati, da jaz zanašam v kmetijsko družbo politiške prepire, da sem družbi nevaren. Na pričo kličem vsakega, ki kaj ve o tem, da sem jaz kedaj provzročil v kaki odborovi seji, v kakem občnem zboru, v kaki podružniški seji le najmanjši politiški prepir. Pač pa morem z mnogimi dokazi služiti, da sem jaz ravno tisti, ki sem mnogokrat preprečil, da niso prišle v družbi do besede osebe, ki bi utegnile ude drugega mišljenja žaliti. Pokažem pisma od odličnih duhovnikov iz zadnjih tednov, ki mi čestitajo na mojih uspehih in zlasti poudarjajo, da si nihče še ni upal zatrositi v družbo politiškega prepira. In kdo si bode tudi upal, saj je napredek v kmetijstvu mejnaroden, saj so družbeni udje Slovenci in Nemci, in ravno tako je iz vseh strank sestavljen glavni odbor, v katerem so delali in še delajo složno duhovni in posvetni v napredek kmetijstva. In vendar so si upali moji nasprotniki to narediti, z namenom, ki so ga uže poprej javno priznavali, prišli so k podružniškim zborovanjem izzivat me in ko niso ničesar dosegli, zatekli so se v dunajske časnike me denuncirati. Ne dovolj to. Ščuvali so državne poslance, da naj gredo me tožit k ministru, dobro vedoč, da je služba potovalnega učitelja taka, da si mi more vsak dan vzeti. Vedeli so, da se mi bode stavil pogoj: Kandidaturo ali službo, in ni jim bilo mar tega, da utegnejo svojega bližnjega spraviti ob kruh. Gospoda naj bode prepričana, da volim ob taki alternativni le čast, ki jo hočem neomadeževano ohraniti do smrti, raje zgubim kruh, nego pustim triumfirati hudobijo. Čujte Gorenjci! Ako jaz kandidujem, zagrozili se so, da uničijo kmetijsko družbo, tisto družbo, ki ima nevenljivih zaslug za Gorenjsko, tisto družbo, ki je pripomogla velečastitemu gospodu župniku Mesarju do njegove slave, ki je poprijela inicijativo da se je uvedlo v Bohinju umno sirarstvo, ki je Bohinju, obstoječemu iz dveh far, izposlovala za avstrijske razmere nezaslišano visoko podporo za mlekarstvo v znesku 9000 gld. ter dve leti vzdržavala v Bohinju švickega sirarja, ki je Bohinjce sirariti učil! Iz dejanj mojih nasprotnikov bodo pa Gorenjci spoznali, da jim ni za korist kmeta, ampak zgol le za osebne namene.

Mirno prepuščam razsodbo med manoj in mojimi naprotniki gorenjskim volilcem, ker oni bodo dobre vedeli preudariti, da tisti, ki strežejo človeku po kruhu in ki hočejo uničiti našo zaslužno kmetijsko družbo, niso prijatelji kmeta, in ne bode se jim težko odločiti za me, ki se hočem vedno ravnati po geslu „Vse za vero, dom, cesarja“ in ki sem stoterokrat v dejanju pokazal, da sem vse življenje posvetil gmotnemu napredku kmetijskega naroda.

Gustav Pirc.